

הכנסת העשרים

יוזם: חבר הכנסת עמר בר-לב

פ/ 20

חוק קליטת חיילים משוחררים (תיקון מימון שכר לימוד לחיילים), תשע"ח-2018

הוספת סעיף 13(א) 1. לאחר סעיף 13 יבוא:

(א) "בלי לגרוע מהוראות סעיף 13, חייל משוחרר שהשלים את מלוא תקופת השירות הסדיר שהוא חייב בה לפי חוק שירות ביטחון [נוסח משולב], התשמ"ו-1986, או במידה ושוחרר מצה"ל עקב פגיעה או מחלה שנגרמה עקב השרות הצבאי הלומד במוסד להשכלה גבוהה או בישיבה על תכונת, זכאי לתשלום מלוא שכר הלימוד במוסד כאמור בשלוש שנות הלימודים הראשונות, ובלבד שטרם חלפו חמש שנים מיום שחרורו מהשירות הסדיר ביום בו התחיל את לימודיו במוסד כאמור; שיעור תשלום שכר הלימוד השנתי כאמור לא יעלה על שכר הלימוד המקובל באוניברסיטה באותה שנה. כל זאת בכפוף להוראות סעיף 22(ד)"

הוספת סעיף 14(א) 2. לאחר סעיף 13 יבוא:

(א) "בלי לגרוע מהוראות סעיף 14, חייל משוחרר שהשלים את מלוא תקופת השירות הסדיר שהוא חייב בה לפי חוק שירות ביטחון [נוסח משולב], התשמ"ו-1986, או במידה ושוחרר מצה"ל עקב פגיעה או מחלה שנגרמה עקב השרות הצבאי הלומד במוסד להכשרה מקצועית, זכאי לתשלום מלוא שכר הלימוד במוסד כאמור בשלוש שנות הלימודים הראשונות, ובלבד שטרם חלפו חמש שנים מיום שחרורו מהשירות הסדיר ביום בו התחיל את לימודיו במוסד כאמור; שיעור תשלום שכר הלימוד השנתי כאמור לא יעלה על שכר הלימוד המקובל באוניברסיטה באותה שנה. כל זאת בכפוף להוראות סעיף 22(ד)"

הוספת סעיף 22(ה) 3. לאחר סעיף 22(ד) יבוא:

(ה) "הקרן תממן שכר לימוד במוסד האמור בסעיפים 13(א) ו-14(א) בשיעור שלא יעלה על שכר הלימוד המקובל באוניברסיטה לשנת לימודים אקדמית אחת באותה שנה בהתאם לסעיפים קטנים 22(ה)(1)-(3) להלן:

- (1) בשנה הראשונה מיום פרסום החוק תממן הקרן שנת לימודים אחת.
- (2) בשנה השנייה מיום פרסום החוק תממן הקרן שתי שנות לימודים.
- (3) בשנה השלישית ואילך מיום פרסום החוק תממן הקרן שלוש שנות לימודים."

דבריו הסבר

הוועדה לבחינת גיוס בני הציבור החרדי (להלן – הוועדה) המליצה ביום 11.06.2018, בתת פרק 'חיזוק ערך השירות תגמולים לכלל המשרתים וצעדים מנהליים כנגד עריקים': "הוועדה קבעה על דעת צה"ל, [סבורה] כי יש מקום להסדיר תגמולים לכלל המשרתים שירות מלא, שיבטאו הכרה בתרומתם של המשרתים להגנת המדינה ולהבטחת קיומה. לדוגמה, העלאת דמי הקיום של המשרתים שירות מלא, והוקרה ותגמול בדמות מימון מטעם המדינה של לימודי תואר ראשון לכלל מסיימי השירות הצבאי באופן מלא, יהוו נקיטת עמדה להוקרת המשרתים בצה"ל, לחיזוקו כצבא עם ממלכתי ולצמצום אי השוויון."¹

בהסתמך על המלצות הוועדה, מוצע כאן להרחיב את הסיוע לחיילי צה"ל המשתחררים על ידי מימון שכר הלימוד וההכשרה המקצועית לכל חייל משוחרר, בשיעור שכר הלימוד במוסדות מוכרים על ידי המועצה להשכלה גבוהה. מימון זה יבוא בנוסף לתגמול הקיים לחיילים המשוחררים באמצעות מענק ופיקדון השחרור, המממנים באופן חלקי את לימודי החיל המשוחרר, ויבטאו את הערכת המדינה למשרתים בצבא.

הקרן לקליטת החייל המשוחרר (להלן – הקרן) פועלת מכוח חוק קליטת חיילים משוחררים, התשנ"ד 1994,² (להלן – החוק העיקרי) ומאפשרת סיוע בשכר לימוד לחיילות ולחיילים משוחררים באמצעות מענק שחרור ופיקדון שחרור, כמפורט בפרק ג' לחוק העיקרי. מענק השחרור מוענק לחייל בעת שחרורו מצבא ההגנה לישראל, ופיקדון השחרור ניתן למימוש עבור מימון לימודים, הכשרות מקצועיות, רישיון נהיגה, רכישת דירה, הקמת עסק ונישואין, בהתאם לפרק ד' לחוק העיקרי.

מוצע לקבוע כי כל חייל משוחרר ובלבד שהשלים שרות צבאי מלא, או במידה ושחרר מצה"ל עקב פציעה או מחלה שנגרמה עקב השרות הצבאי, הלומד במוסד להשכלה גבוהה או מוסד להכשרה מקצועית יהא זכאי לתשלום מהקרן בשיעור מלוא שכר הלימוד במוסד כאמור במהלך שלוש שנות לימודיו הראשונות. זאת בלבד שטרם חלפו חמש שנים מיום שחרורו מהשירות הסדיר, בהתאם לחוק העיקרי. מימון שכר הלימוד יבוא בנוסף לפיקדון הניתן כיום לחיילים משוחררים, ולא יגרע ממנו בכל דרך. זאת על מנת לעודד חיילים משוחררים לרכוש השכלה באופן שלא יבוא על חשבון סיוע בהקמת עסק, רכישת דירה ושאר המטרות המצוינות בחוק העיקרי. כמו כן מוצע לקבוע כי גובה התשלום כאמור לא יעלה על שכר הלימוד המקובל באוניברסיטה באותה שנה. כלומר, חייל משוחרר שהחליט ללמוד במכללה פרטית או מוסד להכשרה מקצועית, ושכר הלימוד בהם גבוה משכר הלימוד האוניברסיטאי, יהיה זכאי למענק לימודים עד התקרה של שכר הלימוד המקובל באוניברסיטה באותה שנה. הצעת החוק קובעת כי על מנת לאפשר הסתגלות תקציבית למדינה, מתן הסיוע ייכנס לתוקף באופן הדרגתי במשך שלוש שנים.

מטרת ההצעה היא להוקיר תודה ולהעצים את חיילי הצבא המשרתים בשירות החובה באמצעות מימון לימודי השכלה גבוהה או הכשרה מקצועית, לעודד שירות מלא בצבא ולסייע לחיילים המשוחררים להשתלב כראוי בחברה לאחר השירות.

הצעות חוק דומות בעיקרן הונחו על שולחן הכנסת השמונה-עשרה על ידי חבר הכנסת רוברט טיבייב וקבוצת חברי הכנסת (פ/1529/18), ועל ידי חבר הכנסת יוחנן פלסנר (פ/2046/18) ועל שולחן הכנסת התשע-עשרה על ידי חברי הכנסת שאול מופז וישראל חסון (פ/1700/19), ועל ידי חבר הכנסת שאול מופז (פ/2896/19) ועל ידי חבר הכנסת אלעזר שטרן וקבוצת חברי כנסת (פ/4650/20) ועל ידי חבר הכנסת סאלח סעד וקבוצת חברי כנסת (פ/5002/20).

הוגשה ליו"ר הכנסת והסגנים
והונחה על שולחן הכנסת ביום

תמצית המלצות הוועדה לבחינת גיוס בני הציבור החרדי https://www.gov.il/BlobFolder/reports/seder28o6i8/he/n635_28o6i8.pdf

ס"ח תשנ"ד, עמ' 132